10219361

ՕՐԱԳԻՐ

ԺԵ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 12. 1857 ՅՈՒՆԻՍ 15.

բարոյական

ԻՐԵՔ ԹՈՒՈՑՆ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆԸ [1]

Ճշմարիտ ուրախութեան իրեք աղբիւրներ. մաքուր խղճմտանք, աղէկ խորհուրդներ, և բարի գործքեր։

Յամանակին վրայ իրեք ճշմարտութիւն. ագահ ժամանակը ամէն բան կը խորտակէ, աշխարհքիս վրայ եղած ամենէն մեծ համբաւն ալ կ'ոչնչացընէ, ամէն մահացու բան՝ ժամանակաւ կ'անցնի։

Իրեք բան որ և իցէ գործք աղէկ վախճանի կը հասցընեն. հանճար, խոհեմութիւն և անխոնջ աշխատութիւն։

Յանցաւորի մը համար զուրցուած իրեք ճշմարտութիւններ. յանցանքը հիւանդութիւն է. յանցաւորն ալ թունաւոր բոյս մը. պատիժ կը դրուի որ ախտերը ջնջէ և ուղղէ։

Ուսումնական մարդիկ իրեք վախճան ունին. դաստիարակել, կրթել, և աղնուացընել։

Իրեք պատճառի համար պէտք է հեռու կենալ գէշ մարդկանցմէ. վասն զի գէշ կը մտածեն, գէշ կը խօսին և ամենագէշ կը գործեն։

Իրեք մտածմունք միշտ մտաց մէջ ունենալու է. յանկարծակի փառքը շուտով կը խաւարի, երիտասարդութիւնը շուտով՝ի ծերութիւն կ'երթայ, և թէ ամենքնիս բաւական մը հոգ պիտի դառնանք։

Իրեք մեծարգոյ հրամայողք որ կը պատուիրեն մեր ընկերը սիրել և օգնել անոր. կրօնք, բան և բնութիւն։

Հոմերոս՝ յաստուածոց տրուած պարգևներու վրայ իրեք ճշմարտութիւն կը զրուցէ. աստուածներն շատերուն տուին զօրութիւն, շնորհք քիչ մարդու, իսկ առաքինութիւն ամենաքիչ անձանց։

[1] Տես երես 85, 117, 149։

Կրետացիք երեք ախտ սաստիկ կը պատժէին․ ագահութիւն, ապերախտութիւն և կեղծաւորութիւն։

Մարդկութեան երեք ահաւոր հարուածներն․ երկրաշարժ, ժանտախտ և սով։

Հպարտութեան հետևանք երեք մեծ մեղքերը․ անհնազանդութիւն ծնողաց, արհամարհութիւն մեծաւորաց, և ապերախտութիւն բարերարաց։

Բնութիւնը երեք ահագին խօսք կը զրուցէ մարդուս․ ով մարդ մտածէ թէ ուստի կու գաս՝ և ամըչցիր, ուր կը գտնուիս՝ և արտասուէ, ուր կ՚երթաս՝ և սարսափէ։

Ակայ մը երեք կատարելութիւն պիտի ունենայ․ քաջութիւն, եղածին վրայ պայծառ ծանօթութիւն և հաւատարմութիւն վկայութեան մէջ։

Երեք զօրաւոր բան․ ոսկի, սէր և յանդգնութիւն։

Հաւատարիմ բարեկամի երեք կատարելութիւն․ Ճշմարտութիւն, քաջութիւն և հաւատարմութիւն։

Երեք անհաստատ բան․ պարզութիւն ձմեռուան մէջ, հանդարտութիւն ծովու, և կնոջ սէրը։

Երեք տեսակ մարդու՝ բնութիւնը պէտք չէր լեզու տալ․ յիմարին, անխոհեմին և յանդգնին։

Երեք փորձ մարդուս Ճշմարիտ մեծութեան․ չափաւորութիւն, պարկեշտութիւն, և մարդասիրութիւն։

Երիտասարդաց համար երեք բան կը փափագէր Սոկրատ․ երեսի պարզութիւն, ամօթխածութիւն, սրտի և լեզուի լռութիւն։

Երեք բան կը կուրացընեն զմարդ․ բարկութիւն, նենգութիւն և սէր։

Երեք տեսակ մարդ կայ որ հանգիստ քուն չեն կրնար ունենալ․ ագահն, աւազակն և մատնիչն։

Արիստոտէլ երեք բան կը փափագի երիտասարդաց․ հանճար, կրթութիւն, և վարժութիւն։

Դժբաղդութեանց դէմ երեք բան պէտք է․ կամ ուժ, կամ քաջութիւն, և կամ համբերութիւն։

Մարդու օգտակար երեք ուսմունք․ կրօնք, բնութիւն և պատմութիւն։

Աղքատին երեք հարկաւոր բան․ պարկեշտութիւն, խոնարհութիւն և համբերութիւն։

Երեք հարկաւոր բան պէտք է դատաստան մը վաստըկելու համար․ իրաւունք, կերպ և խոնարհութիւն։

Նախնական երեք գիտնալու բան, թէ մի միայն է Աստուած, թէ մէկ հոգի մը ունինք, և թէ պէտք է որ մեռնինք։

Խաղողն երեք զօրութիւն ունի․ կը զուարճացընէ, կը զօրացընէ և կը գինովցընէ։

Երեք միութիւն յողբերգութեան․ միութիւն գործոյ, ժամանակի և տեղւոյ։

Աղէկութիւն ճանչնալու համար երեք կերպ․ կրակով կը ճանչցուի ոսկւոյն աղէկութիւնն․ ոսկւով կանանցն, կանանց ձեռքով ալ արանց առաքինութիւնը։

Հարստութեան վրայ երեք Ճշմարտութիւն․ առանց քրտնելու չվաստըկուիր, առանց վախնալու չնայուիր և առանց ցաւոց չկորսուիր։

Սատանայի դրած երեք ընկերութիւն․ ագահութիւնը վշտաց հետ, անպարկեշտութիւնը ցաւոց հետ, ստութիւնը՝ ամօթխածութեան հետ։

Երեք պարտք ունի մէկ պարկեշտ օրիորդ մը․ խնամով պահել իր անձին պատիւը, զգուշիլ անկարգ կերպով հագուելէն, հեռու կենալ աներեսներու խօսակցութենէ և անպարկեշտ կանանցմէ։

Երեք պատճառի համար հարկ է փախչիլ ՚ի ստութենէ․ վասն զի անարգ ախտ մըն է, ամենագէշ արատ մը, և պատուաւոր մարդու անարժան գործք մը։

Մարդուս երեք վնասակար կիրք․ հպարտութիւն, անսանձ սէր, և վատ շահասիրութիւն։

Ապերախտութեան տրուած երեք գէշ անուններն․ մայր ամէն ախտերու, թշնամի բնութեան, և սպանող քաջութեան։